

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRADAČAC

H.K.Gradaševića 54, 76 250 Gradačac, telefon 035-817-322, fax. 035-818-716, e.mail: opc.grad@bih.net.ba, www.gradacac.ba

**Općinska služba za društvene djelatnosti
i boračko-invalidsku zaštitu**

**INFORMACIJA O STANJU U OBLASTI
BORAČKO-INVALIDSKE ZAŠTITE**

Gradačac, decembar 2017.

U V O D

Oblast boračko-invalidske zaštite i ostvarivanje prava svih kategorija korisnika regulisana je Federalnim i Kantonalnim zakonima, odlukama i pravilnicima a u saradnji sa boračkim udruženjima radi se na dopunama određenih zakonskih rješenja koji rezultiraju poboljšanjem egzistencije i položaja korisnika prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite.

Ovom informacijom obuhvaćena je problematika boračko-invalidske zaštite na osnovu rada općinske Službe za društvene djelatnosti i boračko-invalidsku zaštitu u domenu pomenutog zakonskog okvira i saradnje sa Ministarstvom za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata FBiH i Ministarstvom za boračka pitanja TK, drugim ustanovama, zavodima i organizacijama boračkih populacija na području općine.

Kako se kroz zakone i odluke vrši ostvarivanje velikog broja prava i praćenje velikog broja promjena, to su i sadržaji ove informacije uglavnom taksativno navođeni, jer je ponekad teško povezati različite grupe korisnika i prava.

OSTVARIVANJE PRAVA NA PORODIČNU INVALIDNINU

Prava korisnika porodične invalidnine uređena su Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica. Prema ovom Zakonu i ažuriranim podacima ukupan broj korisnika porodične invalidnine u 2017. godini je 830 i u stalnom je opadanju. Struktura korisnika po kategorijama je slijedeća:

Tabela 1. Broj korisnika porodične invalidnine

Status korisnika	2013.		2017.	
	<i>nosioci prava</i>	<i>sauživaoci</i>	<i>nosioci prava</i>	<i>sauživaoci</i>
Roditeljineoženjenogborca	82	82	63	63
Roditelj neoženjenog borca	95	-	94	-
Roditelji ženjenog borca bez prihoda	16	16	10	10
Roditelj ženjenog borca bez prihoda	36	-	26	-
Roditelji ženjenog borca sa prihodima	14	14	9	9
Roditelj ženjenog borca sa prihodima	49	-	40	-
Roditelji neoženjenog umrlog RVI	1	1	1	1
Udove	323	-	382	-
Udove + 1 dijete na školovanju	74	74	20	20
Udove + 2 djece na školovanju	12	24	3	6
Udove + 3 djece na školovanju	2	6	1	3
Korisnici uvećane porodične invalidnine	44	8	39	3
Djeca na redovnom školovanju	23	2	8	1
Braća-sestre, nesposobni za privređivanje	2	-	2	-
Udove s djecom nespo. za privređivanje	5	6	7	8
Djeca nespo. za privređivanje	1	-	1	-
Ukupan broj korisnika porodične invalidnine	802	235	706	124
UKUPNO	1037		830	

U toku 2017. godine umrlo je 13 korisnika, a doneseno je 48 rješenja vezano za prijavljivanje promjena kod korisnika (redovno školovanje, smrt supružnika...). Izvršena je identifikacija za 2017. godinu ratnih vojnih invalida, korisnika koji su to pravo ostvarili do 1992. godine, nosilaca ratnih priznanja i odlikovanja kao i porodica poginulih boraca.

OSTVARIVANJE PRAVA NA LIČNU INVALIDNINU

Pravo na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak ostvaruju ratni vojni invalidi - ranjeni, povrijeđeni i oboljeli pripadnici Oružanih snaga BiH kod kojih je nastupilo oštećenje organizma najmanje za 20%, a što utvrđuje Prvostepena ljekarska komisija u Tuzli.

U 2013. godini korisnika lične invalidnine bilo je 654, u 2014. godini 648, u 2015. bilo ih je 641, a podaci za 2017. prikazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 2. Broj korisnika lične invalidnine

Grupa	Stepen invaliditeta	Korisnika		
		m	Ž	Ukupno
I	100% trajnog vojnog invaliditeta	16	0	16
II	100% trajnog vojnog invaliditeta	25	1	26
III	90% trajnog vojnog invaliditeta	20	0	20
IV	80% trajnog vojnog invaliditeta	28	1	29
V	70% trajnog vojnog invaliditeta	73	0	73
VI	60% trajnog vojnog invaliditeta	79	2	81
VII	50% trajnog vojnog invaliditeta	75	0	75
VIII	40% trajnog vojnog invaliditeta	114	0	114
IX	30% trajnog vojnog invaliditeta	111	1	112
X	20% trajnog vojnog invaliditeta	83	0	83
	Ukupno RVI sa trajnim invaliditetom	624	5	629

Od navedenog broja ratnih vojnih invalida, dodatak za njegu i pomoć od drugog lica imaju ratni vojni invalidi od I do IV grupe nesposobni za vršenje osnovnih životnih potreba bez pomoći drugog lica, a u 2017. godni je bilo 19 korisnika ovog prava.

Korisnika ortopedskog dodatka, kao prava nastalog na osnovu oštećenja organizma koja su neposredna posljedica zadobijene rane, povrede, bolesti ili pogoršanja koje je prouzrokovalo amputaciju ekstremiteta ili njihovo teško oštećenje ili gubitak vida na oba oka bilo je 141 u 2017. godini.

U slučaju smrti ratnog vojnog invalida, porodice koje su ostvarile pravo na porodičnu invalidninu i koje su sa tim licem u vrijeme do njegove smrti živjeli u zajedničkom domaćinstvu, imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć koja je za tekuću godinu iznosila 837,36 KM. U toku 2017. umrlo je 7 ratnih vojnih invalida.

Pravo na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica i ortopedski dodatak ostvaruju ratni i mirnodopski vojni invalidi koji su svoja prava po osnovu ranjavanja-oboljenja u toku drugog svjetskog rata, kao i u toku službe u JNA, ostvarili do 1992. godine prema Zakonu o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca.

U 2013. godini na evidenciji Službe se nalazio 21 ratni –mirnodopski invalid, u 2014. godini bilo ih je 18, a u toku 2015. godine 17 a podaci za 2017. su prikazani u Tabeli 3.

Tabela 3. Broj ratnih/ mirnodopskih invalida

Grupa	Stepen invaliditeta	Korisnika		MVI
		M	Ž	Ukupno
I	100% trajnog vojnog invaliditeta			
II	100% trajnog vojnog invaliditeta			
III	90% trajnog vojnog invaliditeta			
IV	80% trajnog vojnog invaliditeta	1	-	1
V	70% trajnog vojnog invaliditeta	1	-	1
VI	60% trajnog vojnog invaliditeta	6	-	6
VII	50% trajnog vojnog invaliditeta	0	-	0
VIII	40% trajnog vojnog invaliditeta	2	-	2
IX	30% trajnog vojnog invaliditeta	4	-	4
X	20% trajnog vojnog invaliditeta			
Ukupno ratnih-mirnodopskih vojnih invalida - sa trajnim invaliditetom				14

Jednokratne pomoći u slučaju smrti branioca

U slučaju smrti branioca, član porodice umrlog ratnog vojnog invalida (koji nije korisnik porodične invalidnine iza umrlog RVI-a), umrlog člana porodice šehida-poginulog branitelja, dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, umrlog demobilisanog borca i mirnodopskog vojnog invalida i umrlog nositelja «Partizanske spomenice 1941» s kojim je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti, ima pravo na novčanu pomoć, najmanje u visini prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini (839,00 KM). U toku 2017. godine podnešeno je 70 zahtjeva za ova sredstva, a pozitivno riješeno 67.

Prema Zakonu o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja imaju pravo na novčanu naknadu koju prima:

26 dobitnika "Zlatnih ljiljana"

5 dobitnika "Srebrne policijske značke"

1 dobitnik "Srebrnog štita"

1 dobitnik "Reda hrvatskog pletera"

U toku 2017. godine umro je jedan dobitnik ratnog priznaja "Zlatni ljiljan".

Stambeno zbrinjavanje boračkih populacija

Članom 25. Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih porodica utvrđeno je da Vlada TK, u skladu s važećim propisima, osigurava prioritarno rješavanje stambenih potreba pripadnika boračke populacije putem jednokratne bespovratne pomoći ili putem kreditiranja za stambeno zbrinjavanje i to po pravu prvenstva.

Dodjela bespovratnih sredstava za stambeno zbrinjavanje boračkih populacija vrši se za socijalno ugrožene porodice.

Nakon što je u apirlu 2017. godine objavljen Oglas za podnošenje zahtjeva zadodjelu jednokratnih bespovratnih sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba socijalno ugroženih branitelja i članova njihovih porodica na području Tuzlanskog kantona, aplicirao je 101 korisnik sa područja naše općine, a maksimalan iznos pomoći koji se može dobiti je 5.000,00 KM.

Pravo je ostvarilo 19 korisnika, demobilisanih boraca, a ukupan iznos odobrenih sredstava je **53.528,61 KM**.

Osim ovih sredstava, za dva demobilisana borca odobrena su sredstva iz Budžeta općine Gradačac za obezbjeđenje građevinskih dozvola u iznosu od 3.000,00 KM.

Povlastice pri nabavci- uvozu vozila

Ratni vojni invalidi sa procentom od 50% - 100% imaju pravo na povlastice prilikom nabavke motornog vozila, uz obavezu izlaska na pregled kod Prvostepene Ljekarske komisije u Tuzli i uz obavezu uplate određenih novčanih sredstava na račun Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

U toku 2017.godine podneseno 10 zahtjeva, a 9 ih je pozitivno riješenih.

Jednokratne novčane pomoći – Budžet općine Gradačac

U toku 2017. godine Komisija za dodjelu jednokratnih pomoći korisnicima boračko-invalidske zaštite, sastavljena od predstavnika općinske Službe i Saveza boračkih organizacija, a na osnovu Pravilnika o kriterijima i postupku za odobravanje jednokratne novčane pomoći braniocima i članovima njihovih porodica sa područja općine Gradačac, vršila je odobravanje sredstava za jednokratne novčane pomoći.

Putem općinske Službe zaprimljeno je 178 zahtjeva, od kojih je Komisija pozitivno riješila 119 zahtjeva koji se uglavnom odnose na liječenje težih oboljenja i nabavku lijekova, a Budžetom za 2017. godinu za ovu namjenu planirana su sredstva u iznosu 30.000,00 KM.

Odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 30.000,00 KM, dodijeljena su po kategorijama:

DB- 14.850,00 KM (77 korisnika); RVI - 9.000,00 KM (51 korisnik); PŠ PB –6.150,00 KM (26 korisnika).

Zdravstvena zaštita branitelja i članova njihovih porodica

Osobe iz kategorija boračke zaštite ukoliko ne mogu ostvariti status osigurane osobe po propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja ostvaruju to na osnovu Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih porodica i Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica, tako da je u 2017. godini 115 korisnika ostvarivalo ova prava putem općinske Službe.

Osim redovne zdravstvene zaštite na banjsko-klimatsko liječenje/rehabilitaciju u Banju „Ilidžu“ Gradačac upućeno je 36 ratnih vojnih invalida, nakon provedene procedure kod Ministarstva za boračka pitanja TK, a 2 zahtjeva su odbijena.

Ortopedska pomagala:

- Za nabavku/izradu ortotsko-protetskih pomagala, endoproteza, stomatološko-protetskih i ortodonskih pomagala i sanitarnih sprava za RVI doneseno 29 rješenja;
- Za dobivanje ortopedске obuće i ortopedskih pomagala doneseno je 26 rješenja za ratne vojne invalide, a procedura njihove realizacije još je u toku;
- Za nabavljanje trakica za mjerenje šećera u krvi odobreno je i doneseno 12 rješenja za RVI za novčana sredstva u iznosu od 864,00 KM.
- Na osnovu člana 3. Pravilnika o kriterijima i postupku za odobravanje lijekova, sanitetskog materijala i dezinfekcionih sredstava ratnim vojnim invalidima doneseno je 48 rješenja za RVI za nabavku lijekova i od strane Komisije Ministarstva su isti odobreni u ukupno iznosu od 6.779,50 KM.

Jednokratne novčane pomoć – Ministarstvo za boračka pitanja TK

-Komisiji Ministarstva za boračka pitanja TK dostavljeno je 314 zahtjeva sa socijalno-anamnestičkim podacima za jednokratnu pomoć za rješavanje socijalnih potreba korisnika boračko-invalidske zaštite. Na osnovu odluke Komisije, Služba je donijela 302 rješenja o priznavanju prava na jednokratnu novčanu pomoć. Ukupan iznos odobrenih i isplaćenih sredstava jednokratne novčan pomoći je 54.500,00 KM.

-Nakon dostavljenih 63 zahtjeva demobilisanih boraca i nezaposlenih RVI sa socijalno-anamnestičkim podacima odobrena su sredstva za nabavku udžbenika za osnovno obrazovanje svim podnosiocima zahtjeva u ukupnom iznosu od 10.607,50 KM.

-Na osnovu Uredbe o kriterijima i postupku odobravanja finansijskih sredstava za liječenje branilaca i članova njihovih porodica urađena su 61 zahtjeva sa socijalno-anamnestičkim podacima korisnika boračko-invalidske zaštite i dostavljeno Komisiji pri Ministarstvu za boračka pitanja za odobravanje finansijskih sredstava za pomoć u liječenju teških i trajnih bolesti. Ministarstvo je odobrilo za 42 korisnika finansijska sredstva, u ukupnom iznosu od 18.550,00 KM.

-Ministarstvo za boračka pitanja TK obezbjeđuje higijensko-sanitetski materijal za RVI I grupe sa 100% trajnog vojnog invaliditeta - osobe sa paraplegijom, tako da je istima izvršena podjela tri puta, a do kraja godine bi trebala biti još jedna podjela.

Takođe za RVI I grupe sa 100% trajnog vojnog invaliditeta – osobe sa paraplegijom je izvršena podjela antidekubitalnih jastuka, a do kraja godine trebala bi biti izvršena i podjela – antidekubitalnih madraca.

-Na osnovu Uredbe o obezbjeđenju sredstava za nabavku putničkih automobila za RVI 100% I grupe nakon dostavljanja dokumentacije za jednog RVI Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata odobren je i uručen dana 2.8.2017.godine putnički automobil Škoda Octavia Combi.

-Dobitnicima najviših ratnih priznanja i odlikovanja, koji imaju pravo na jednokratno novčano primanje u toku jedne kalendarske godine odobrena su novčana sredstva u iznosu od 17.220,00 KM za 44 nosioca najviših priznanja i odlikovanja.

-Ministarstvo za boračka pitanja TK vrši uplatu doprinosa na obavezno zdravstveno osiguranje za korisnike BIZ-a pa shodno tome svaki mjesec se rade spiskovi osiguranika i vrši poravnanje sa Poslovnicom zdravstvenog osiguranja, gdje se zapisnik potpisan od strane Poslovnice i BIZ-a, dostavlja Ministarstvu kao i spiskovi osiguranika.

-Ministarstvo snosi troškove plaćanja neposrednog učešća osiguranih osoba u troškovima korištenja zdravstvene zaštite – premije osiguranja za korisnike boračko-invalidske zaštite, pa je na osnovu toga markicu premije je dobilo 5.767 korisnika u vrijednosti od 115.340,00 KM.

Pokazatelji isplaćenih sredstava iz Budžeta Federacije BiH, Tuzlanskog kantona i Općine Gradačac

Na osnovu pokazatelja o isplaćenim sredstvima korisnicima boračko – invalidske zaštite u periodu januar-oktobar 2017. godine evidentno je da su iz Budžeta FBiH i Budžeta TK isplaćeni slijedeći iznosi:

-za lične invalidnine: 1.457.795,58 KM

-za porodičnu invalidninu: 2.403.820,66 KM

Ukupno isplaćena sredstva po ovim osnovima u 2017. godini (zaključno sa mjesecom oktobrom) iznose **3.861.616,24 KM**, u što nisu uključena sredstva koja se kroz gore pomenute vidove socijalnog i zdravstvenog zbrinjavanja isplaćuju korisnicima, sredstva za stipendiranje učenika i studenata, kao i bespovratna sredstva za stambeno zbrinjavanje.

U Budžetu Općine Gradačac za 2017. godinu planirana su sredstva za rad boračkih udruženja, manifestacije, projekte i po drugim raznim osnovama u ukupnom iznosu od **279.000 KM**.

Sredstva za rad Saveza boračkih organizacija i drugih udruženja

r.b.	U d r u ž e n j e	Godišnje /KM
1.	OPŠ i PB	30.000
2.	ORVI	30.000
3.	ODB	24.000
4.	JOB	24.000
5.	DNRP-Zlatni ljiljani	17.400
6.	Rad SBO	1.200
7.	Patriotska liga	6.000
8.	UBNOAR	6.000
9.	Udruženje maloljetnih boraca	1.000
10.	Udruženje logoraša	500
11.	Udruženje oboljelih od PTSP	1.500
12.	HVO	2.000
	UKUPNO U 2017	143.600

Komisija za jednokratne novčane pomoći u toku godine pozitivno je odobrila zahtjeve u iznosu od 30.000 KM, za projekte SBO utrošeno je 39.400 KM, za nastrešnicu na Oklopnom vozu iznos od 15.000 KM, za nabavljanje lijekova, održavanje objekata, zagrijavanje - iznos od 24.000 KM, za obilježavanje značajnih datuma, praznika i godišnjica - iznos od 13.900 KM, za održavanje spomen obilježja - 10.000 KM.

Osim pomenutih poslova i aktivnosti u 2017. godini Služba svakodnevno ostvaruje veliki broj kontakata sa svim kategorijama korisnika boračke zaštite, kako u ostvarivanju njihovih potreba i prava kod Službe, tako i izdavanjem velikog broja uvjerenja za ostvarivanje prava korisnika kod drugih ustanova i institucija.

**Općinska služba za društvene djelatnosti
i boračko-invalidsku zaštitu**

